

Іван Остащук,

IV курс, філологічний факультет.

Науковий керівник – *М.Б.Хороб,*

кандидат філологічних наук, доцент.

Важливе ідейно-тематичне, структурно-функціональне значення у мистецьких полотнах мають конфлікти, без осмислення яких втрачатиметься глибинна сутність дослідження повісті, бо “конфлікт, як створений письменником енергоносієм художнього світу, має в собі зародок цілісності твору, авторського світобачення, естетичну мотивацію всіх компонентів твору” [1].

Головним героєм повісті Н.Королевої “Quid est veritas?” (“Що є істина?”) виступає Понтій Пилат, постать якого офіційна довідкова історико-релігієзнавча література [2], [3] безапеляційно визнавала “ворогом християнства”. Однак філософія, естетика ХХ ст. передбачає переосмислення традиційних культурологічних і релігійних канонів. Саме в цьому модерному для свого часу руслі і написано твір. Якраз прокуратор, образ якого у світовій літературі має широкий і багатоплановий діапазон інтерпретації (“Життя Ісуса” Е.Ренана, “Прокуратор Іудеї” А.Франса, “Пилат” Ф. Дюрренматта..., “Легенда про Пилата” І.Франка, “Терновий вінок” О.Маковея), безпосередньо відноситься до основних колізій повісті.

Н.Королева досліджує глибокопсихологічні внутрішні та гострі зовнішні конфлікти, у які втягнений Пилат, виходячи за межі канонічних новозавітних текстів. Авторка реконструює внутрішній світ героя, зосереджуючи основну увагу на тій духовній катастрофі після розп'яття Христа, що сталася в житті шукача Істини, яку він так і не помітив. Письменниця намагалася всебічно дослідити онтологічні та ціннісні домінуючі позиції прокуратора, осмислити його вчинки із врахуванням реального соціально-ідеологічного та духовного контексту його епохи. Причиною метаморфози головних життєвих цінностей і переконань намісника є страх. Відмовившись від принципу справедливості (тобто від свого “я”), він втрачає сім'ю, посаду, але що значно важливіше – спокій, душевну гармонію, мир. Духовна депресія Пилата переростає у фізичну деградацію. Моральне каяття трактується в творі як еквівалент покути, духовного катарсису. Авторка, по суті, знімає з головного героя, який у ситуації екзистенційного вибору не знайшов у собі сил захистити свої ідеали, а потім знову відновив зруйновані зв'язки із світом людей, тавро “класичного злочинця” за допомогою тонкої психологічної характеристики образу, детального дослідження історико-культурологічної панорами зображеної епохи.

Н.Королева майстерно відтворює духовно-історичний конфлікт епохи зародження християнства, яке перемагає поганство, що протистоїть йому.

Художник слова за допомогою зовнішніх та внутрішніх колізій досліджує світоглядний розвиток образів Йосифа Ариматейського, який пробачив прокураторові навіть смерть Месії, Марії-Магдалини, яка несе близу ність неспросвіченим народам Європи.

Розмитість хронотопу, недовомовленості наратора, взаємонакладання багатьох розповідних планів створюють своєрідну художню поліфонію, де чітко вимальовується мозаїка багатоконфліктної структури повісті, “в якій різні типи конфлікту... утворюють ніби своєрідний ансамбль; вони розвиваються паралельно, доповнюють і посилюють один одного” [4].

Статичні герої Нового Заповіту одержують глибокі характеристики за допомогою дослідження морально-психологічних, онтологічних, політико-ідеологічних мотивувань їхніх вчинків, роздумів. Якраз поліконфліктність допомагає письменниці естетично осмислено руйнувати усталені стереотипи інтерпретації біблійних догматів, принципово трансформувати ціннісно-поведінкові доміанти героїв Євангелій.

1. Літературознавчий словник-довідник / Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К.: ВЦ “Академія”, 1997. – С.382.

2. Брокгауз Ф.А., Ефронь И.А. Энциклопедический словарь. Томъ XXIII. – С.-Петербург, 1898. – С.595./

3. Encyklopedia Kościelna. Tom XIX. – Warszawa, 1893. – S.342.

4. Погрібний А.Г. Осягнення сутності: Літ.-крит. нарис. – К.: Рад. письменник, 1985. – С.148.

ОСОБЛИВОСТІ ВЕРЛІБРІВ ВАСИЛЯ СЛАПЧУКА (ЗА ЗБІРКОЮ “ТРИКНИЖЖЯ ЯВІНА”)

Ольга Писарєва,

V курс, філологічний факультет.

Науковий керівник – *Баран С.М.*,

кандидат філологічних наук, доцент.

Одна з найпопулярніших форм сучасної української поезії – верлібр. До нього вдаються О.Забужко, А.Мойсієнко, О.Гордон, С.Вишенський, В.Слапчук. Верлібри В.Слапчука – яскравий зразок медитативної лірики. Поет уникає багатослів'я. “Для створення відповідного поетичного настрою вдається до художніх прийомів, більше характерних прози (новела, новелетка), потрібного ефекту досягає за рахунок змістового контрасту (теза – антитеза, строфа – антистрофа)” [1:39].

Зупинемося докладніше на збірці “Трикнижжя Явіна”. Вона поділена на три частини: “Вранішні приповіді”, “Притчі ополудні”, “Вечірні пророцтва”. Збірка наче охоплює цілий день. Спочатку ліричний герой вчить слухача за допомогою виведених ним аксіом, як дитину, потім, як